

Vad gör läkare i Hjärtsvikt team ?

Michael Fu

Professor, Överläkare

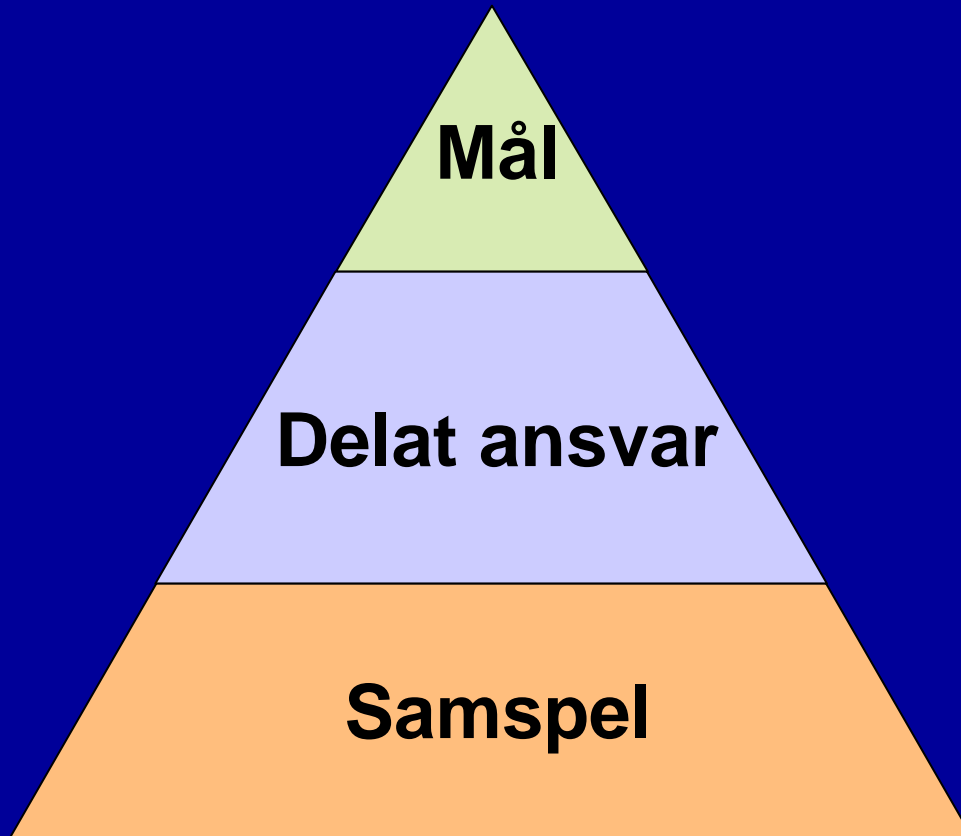
Hjärtsviktmottagning

Medklin, SU/SS

Läkaren, målning av [Samuel Luke Fildes](#) 1891

Mål

Delat ansvar

Samspel

Delat ansvar

	Läkare	SSK
Diagnos	+++	+ ifrågasätter gärna
Beh	+++	+++ Icke medicinsk beh
Omvårdnad	+	+++
Info	+++	+++

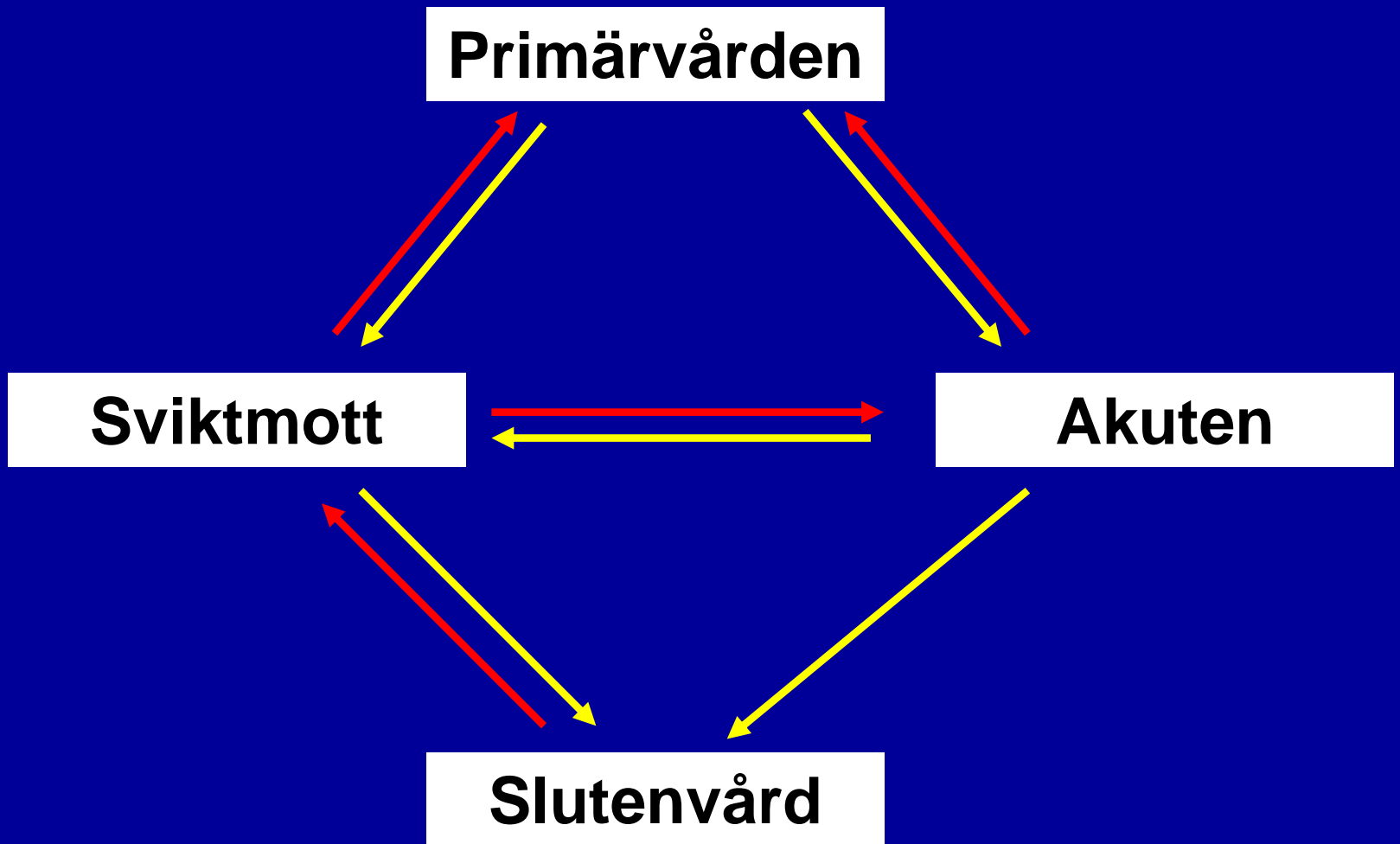
Samspel

Läkare

Hur mår pat ? Hur fungerar med
egenvård? Motion? Nutrition?
Hemsjukvård ? Apodos? Anhörig
stöd?

SSK

Är pat optimalt utredd eller optimalt
behandlad ? Är mål realistisk?

Gemensam Mål

individualiserad

Högkvalitets hjärtsviktvard

Mår BRA !

Lever LÄNGRE !

- **Rätt diagnos**

- **God behandling**

- **Rimlig uppföljning**

- **Bra egenvård**

- **Stark socialt stöd**

Vad kan läkare göra ?

Rätt Diagnos

**Läkare har
huvudansvar !!!**

*The very essence of
cardiovascular medicine is the
recognition of early heart
failure*

Sir Thomas Lewis 1933

Definition of heart failure

Symptom typical of HF

+

Signs typical of HF

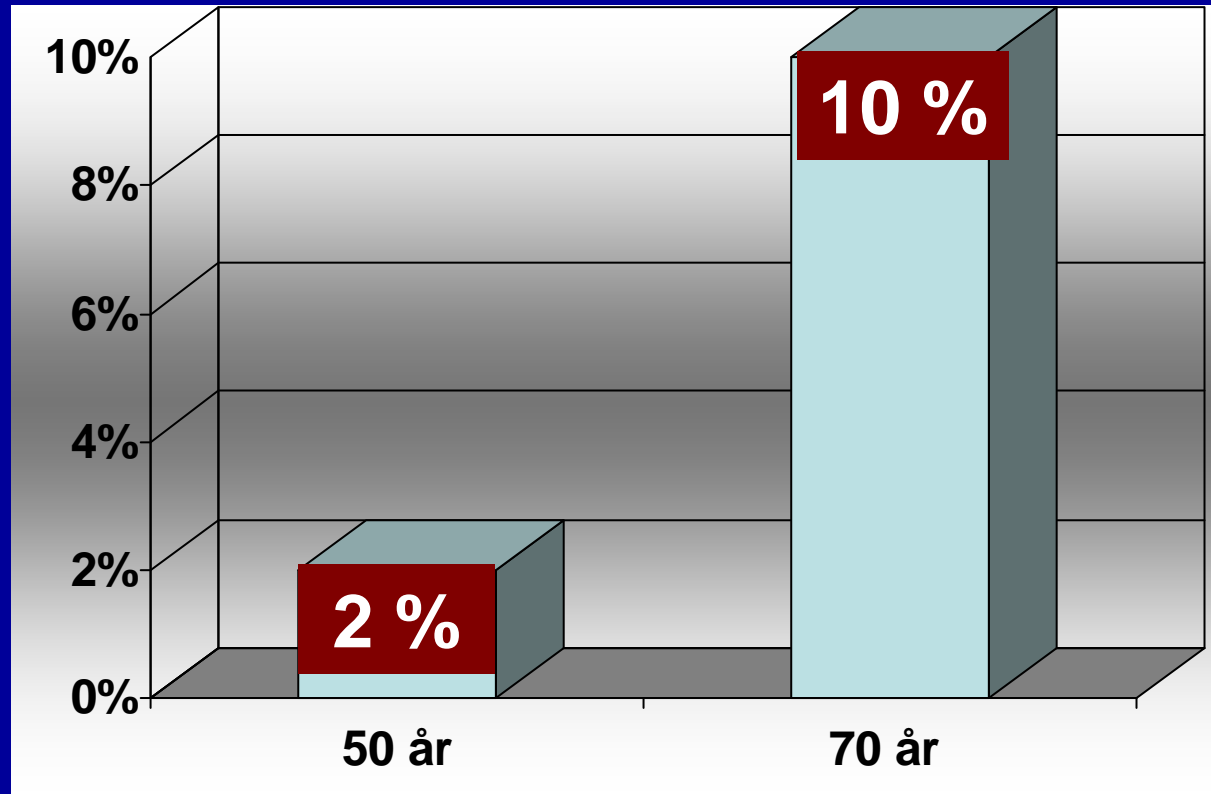
+

**Objective evidence of a structural or functional abnormality of the heart at rest
(cardiomegaly, 3rd heart sound, murmurs, abnormality on echo, raised natriuretic peptide)**

Klinisk diagnos ej tillförlitlig

**50 % träffsäkerhet och hos kvinnor
enbart 25 % träffsäkerhet**

Marparten >65 år

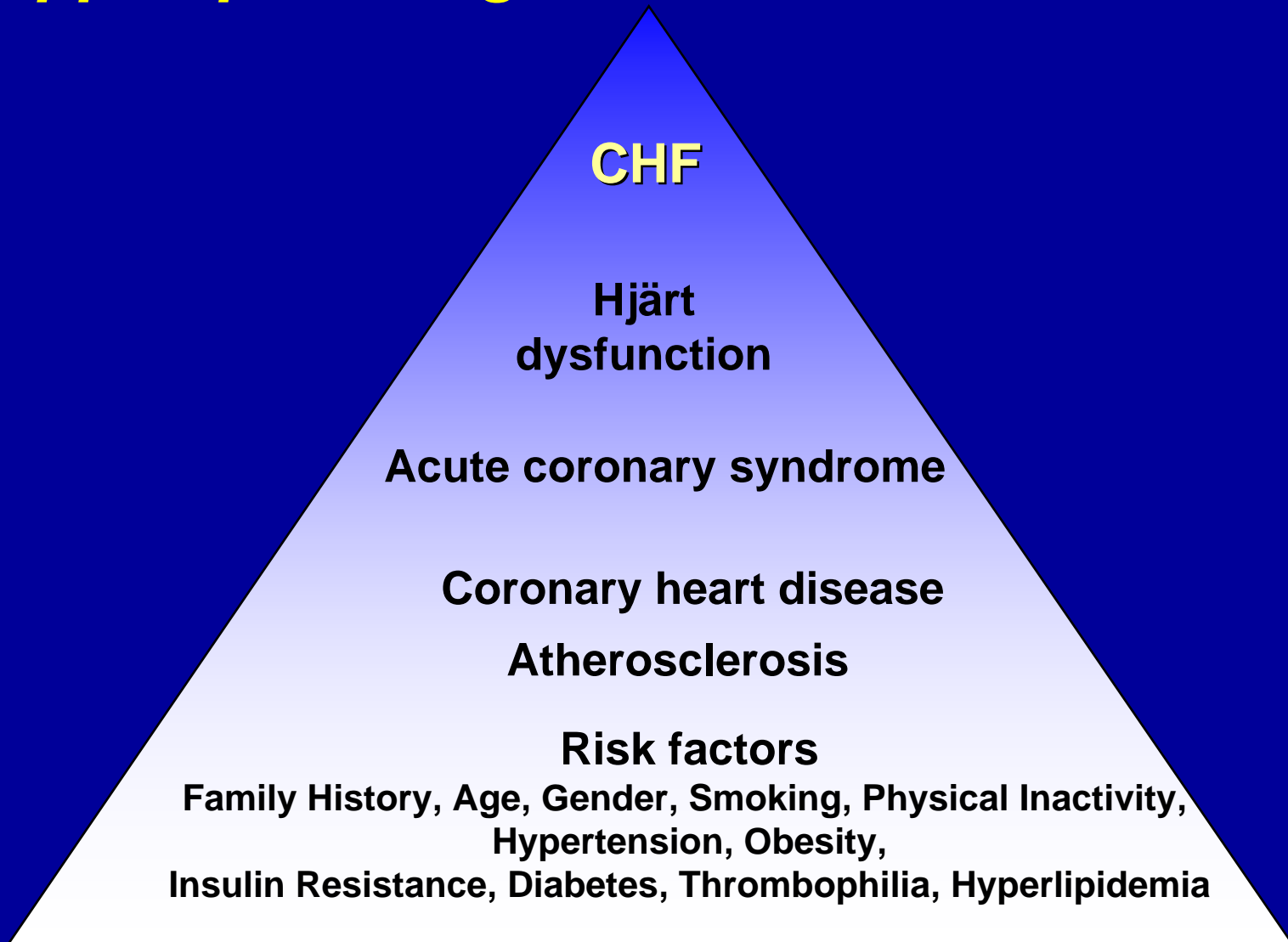
Desto högre risk

Ju äldre,

Kronisk hjärtsvikt (CHF)

Toppen på isberget

Hjärtsvikt –ett växande problem !

1) Medelåldern i befolkningen ökar

2) Antalet individer som överlever efter hjärtinfarkt ökar

Till priset av utveckling av latent och symptomgivande hjärtsvikt !

3) Antalet hjärtsvikt patienter som överlever ökar

Sverige - Världens äldsta befolkning

2006

- 1,5 milj >65 år
- Ca 500,000 >80 år
- Ca 70,000 >90 år

2020

- 2 milj >65 år

Kostnad för sjukvård+ äldreomsorgen

- 150-160 miljader/år

Ett tillstånd med många ansikten

Heart failure in the elderly: Unique for itself

Baseline Characteristics of Patients Recruited in COMET Subdivided According to Age (mean, 62 ys.; range, 18-90)

	< 60 years (n = 1171)	60-70 years (n = 1119)	> 70 years (n = 739)
Female, %	17%	19%	26%
BMI, m ± sd	28 ± 5	27 ± 4	25 ± 4
Dyspnoea score ≥ 4, %	13%	18%	27%
Fatigue score ≥ 4, %	13%	16%	26%
NT-ProBNP, median	804	1314	1826
Creatinine, median	92	102	114
Diabetes, %	20%	29%	25%
Atrial fibrillation, %	15%	20%	27%
Paced rhythm, %	2%	7%	12%

All these variables were significantly different between the different age subgroups

Cleland et al., Cardiovasc Drugs Ther 2004; 18:139

Factors Distinguishing HF in the Elderly from HF at Middle Age

	Middle age	Elderly
Prevalence	<1%	≈10%
Sex	Men > women	Women > men
Etiology	CAD	Hypertension
Clinical features	Typical	Atypical
LVEF	Reduced	Normal
Comorbidities	Few	Multiple
Physician	Cardiologist	Primary care
RCTs	Many	Few
Therapy	Evidence-based	Empiric

Rich MW, Am J Med 2005; 118:342

HF in the elderly, unique for itself

Höga ålder

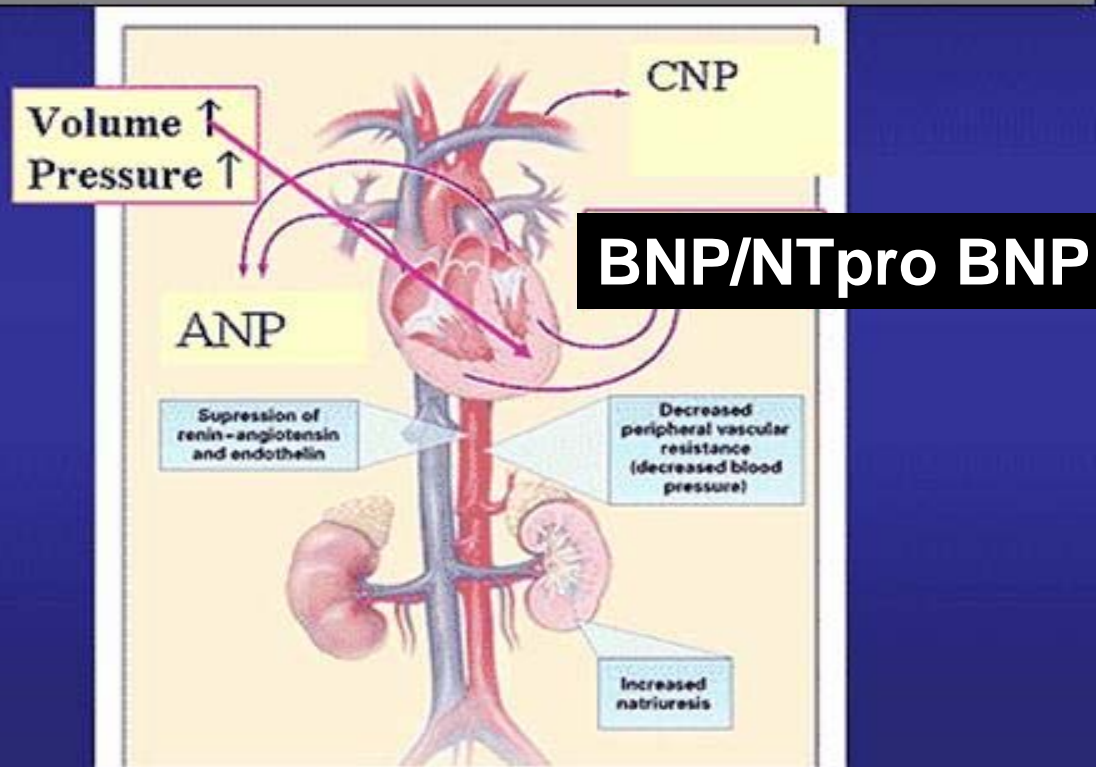
≠

siffran

**Föråldrande process som
bara fortsätter ... !**

Strukturellt & funktionellt

biokemisk markör för hjärtsvikt

Ett fönster för hjärtas hemodynamik

Skillnad mellan BNP och NTpro BNP

	BNP	NT-proBNP
Aminosyror	32	76
MV	3500	8500
Biologiskt aktiv	ja	nej
Halveringstid (min)	20	60-120
Analysmetod		
Bedside	Ja	Ja
Central-Lab	Nej	Ja
Känslighet		Ngt mer vid lindrig hjärtsvikt
Eliminering	Neutral peptidase	Njur

**Så länge BNP resp NTpro BNP
analyseras korrekt !**

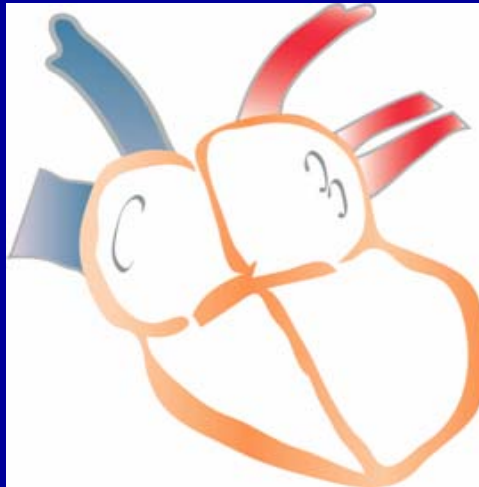
BNP

Likvärdig

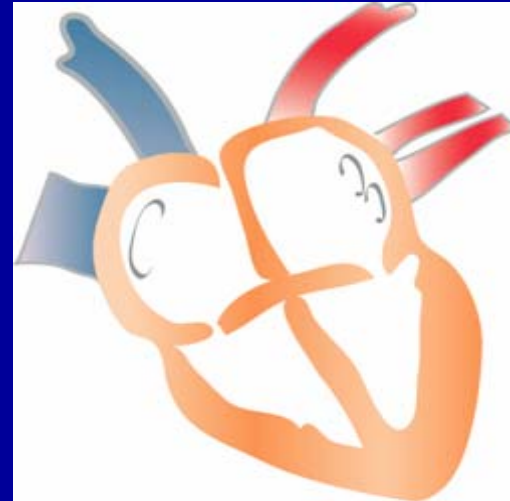
NTpro-BNP

Systolisk svikt

Diastolisk svikt

LVEF

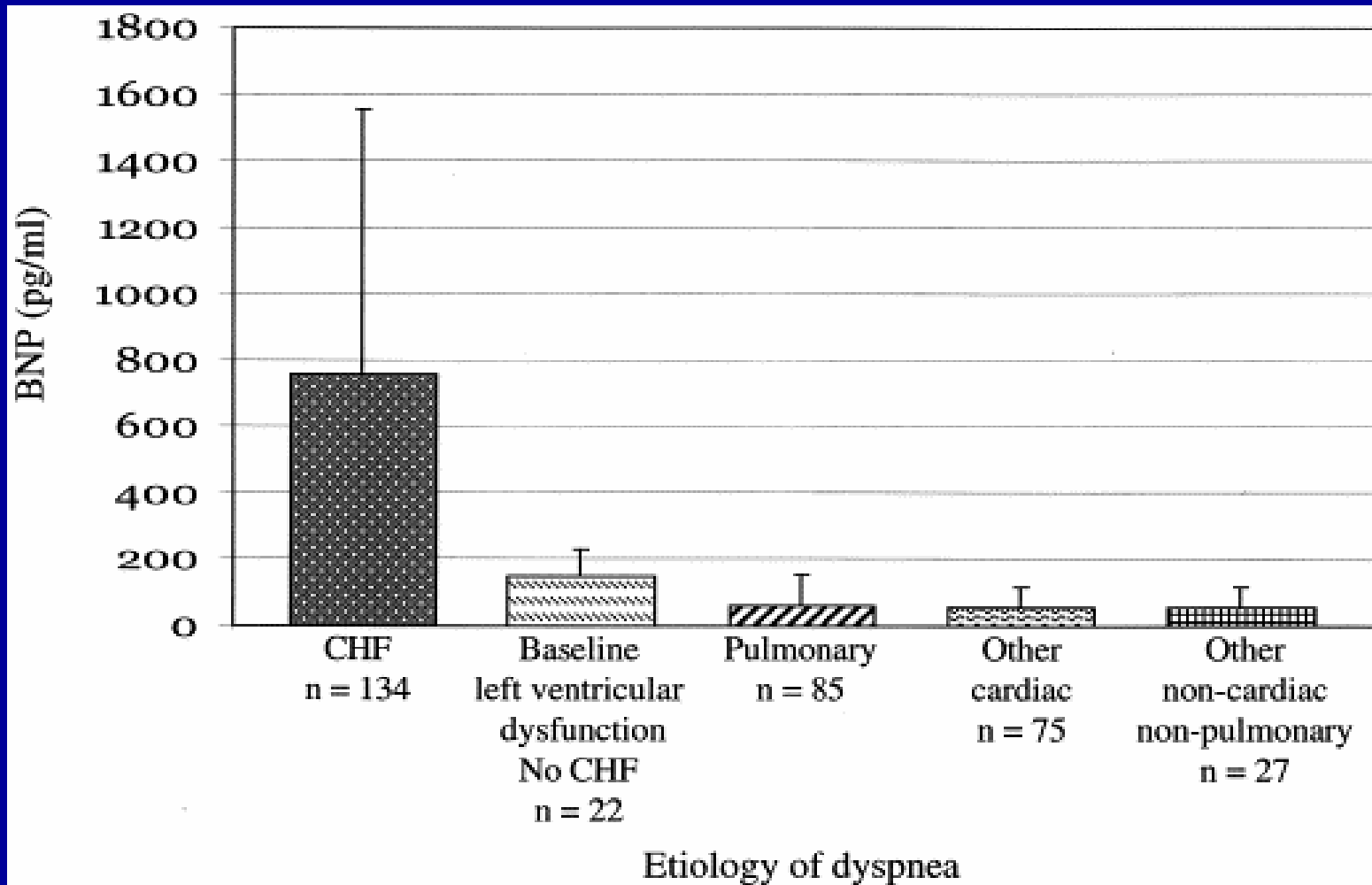

BNP

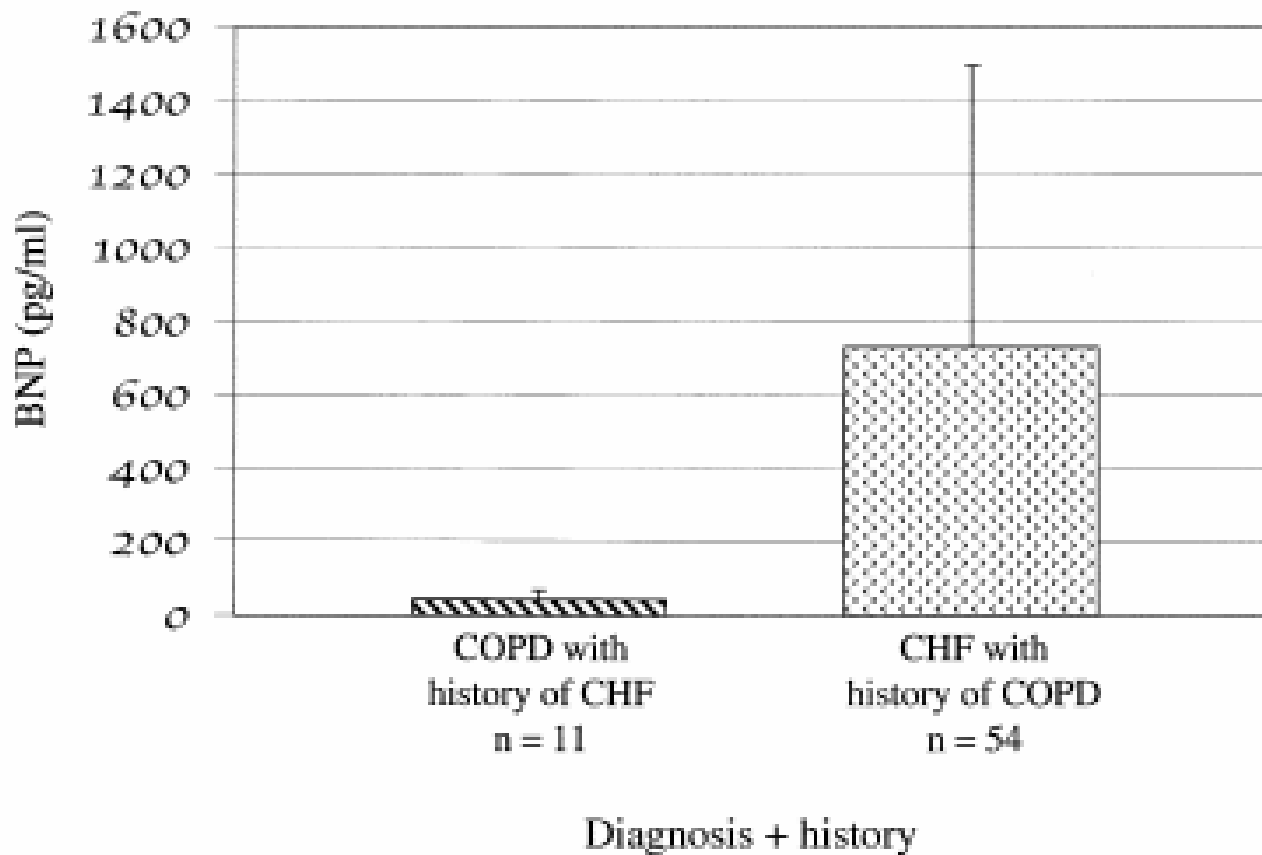

NTpro BNP

Morrison et al, JACC, 2002, 39:202-209

Morrison et al, JACC, 2002, 39:202-209

Clinical examination, ECG, Chest X-ray

Natriuretic peptides

BNP <100
NTpro BNP <400

BNP 100-400
NTpro BNP 400-2000

BNP >400
NTpro BNP >2000

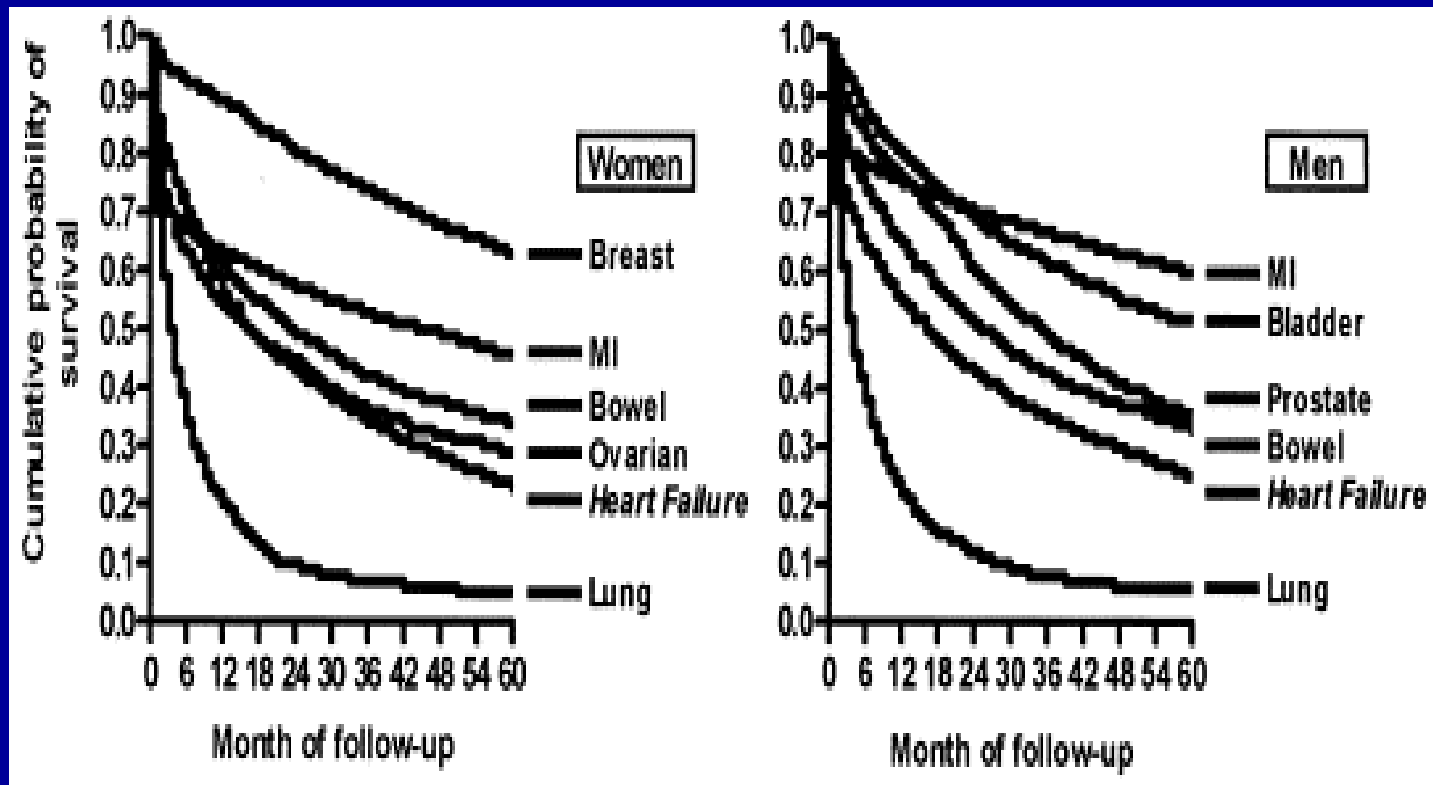
CHF
unlikely

CHF
uncertain

CHF
likely

**Ett tillstånd med sämre prognos
än vi tror**

Mer malignt än de flesta cancer !

Heart Failure

The " **cancer** " of the heart

Vad kan läkare göra ?

Rätt behandling

**Läkare har delat
ansvar !!!**

**Såväl farmakologiskt som icke-
farmakologiskt**

initiera

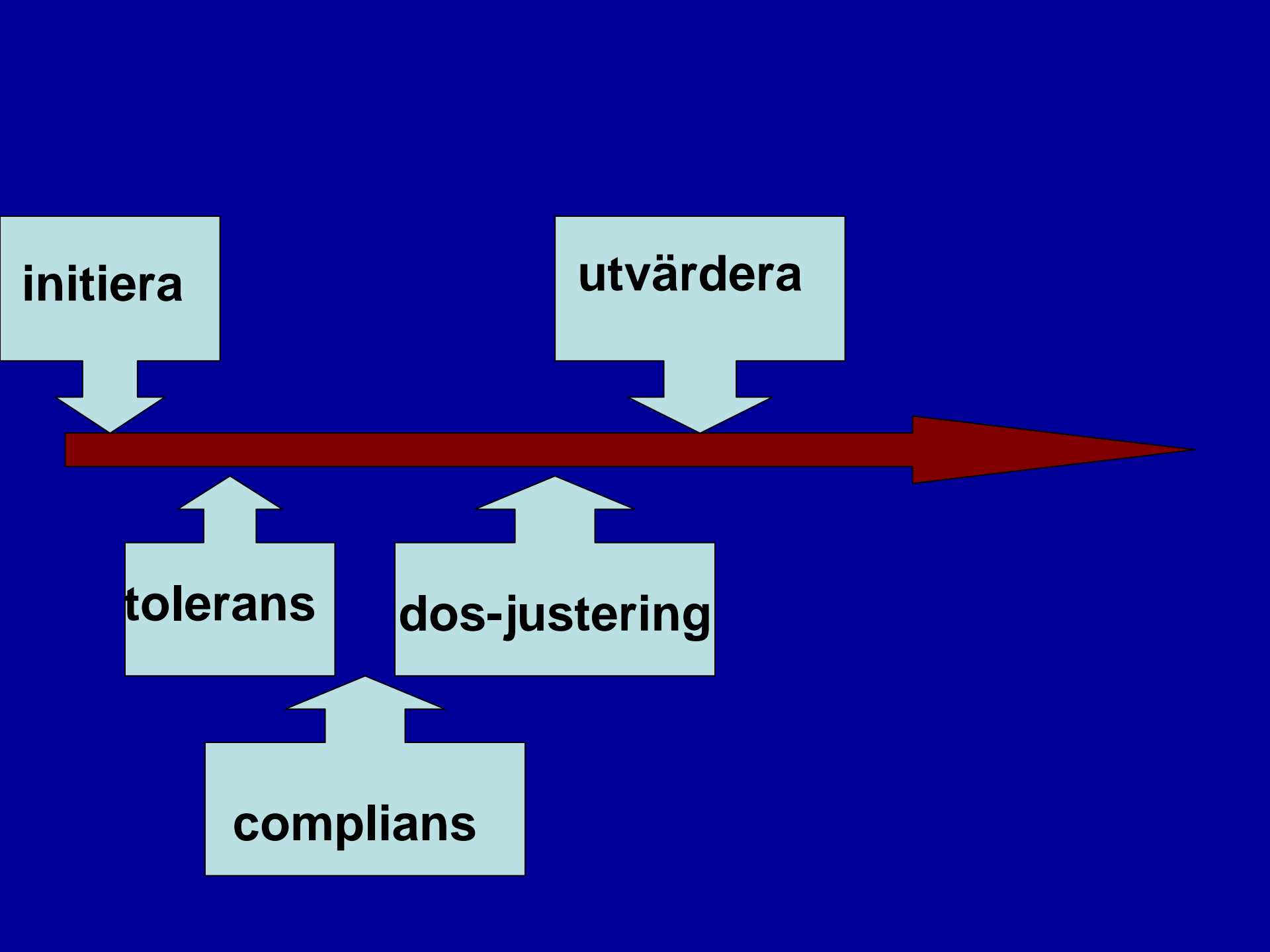
utvärdera

tolerans

dos-justering

complians

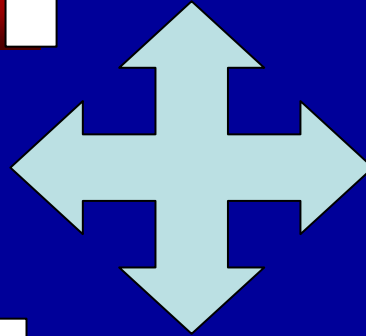

Överlevnad ↑

Livskvalitet ↑

**Sjukhus
inläggning** ↓

Prevention ↑

50-60 talet:

Njursjukdom

Digitalis, diuretika

60–80 talet:

Kardiovaskulära sjukdom

Inotropa, kärl dilaterad

Hjärtsvikt. I går, idag och imorgon

80 - 2000 talet:

Evidens baserad medicine (EBM)

BB, ACEI, ARB, aldosteron antagonist

Nu- :

Individualiserad - EBM

Och

Mycket studier finns

Hos de yngre

Få studier finns

Hos de äldre

**Evidens baserad och
rekommenderad svikt behandling**

**Systolisk hjärtsvikt
hos yngre**

Evidens-baserad och riktlinje rekommenderad trapp-steg

Klass II

β blockerare
ACE hämmare
/ARB

Klass III

β blockerare
ACE hämmare
/ARB

Klass IV

β blockerare
ACE hämmare
/ARB

Tilläggsbeh:

ARB eller Aldosteron hämmare

Symptomatic CHF

ACEI+BB

Yes

Persisting symptoms & sign

**ARB or
Aldosterone antagonist**

Persisting symptoms

Yes

QRS>120 ms

Yes

CRT/CRT-D

ESC, AHA, ACC

Farmaka vid hjärtsvikt

- **Beta-adrenerga receptor blokerare (Beta-blokerare)**
- **ACE hämmare**
- **Aldosteron receptor antagonist**
- **Angiotensin receptor blokerare (AT1 blokerare)**
- **Digitalis**
- **Diuretika**
- **Antikoagulation**
- **Vasodilaterare**
- **Antiarytmika**
- **Inotropa**
- **Kalcium kanal blokerare**
- **Statin**
- **ASA**

Hjärtsvikt hos äldre

Behandlingar är ofta tyckande
(empirisk)

Systolisk

Hjärtsvikt med
bevarad systolisk
funktion (HFNEF)

Mean Age and Proportions of Elderly Patients in Multicenter Trials

Trial	No. of patients	Mean Age	% > 70 years
CONSENSUS I	253	71	50%
SOLVD-T	6 797	61	15%
DIG	7 788	63	27%
MERIT-HF	3 991	64	32%
CIBIS-II	2 647	61	...
COPERNICUS	2 289	63	...
RALES	1 633	61	...
EPHESUS	6 642	64	
ELITE-II	3 152	71	58%
Val-HeFT	5 010	62	...
CHARM	7 601	66	23% (>75)

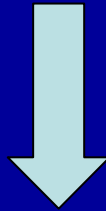
- **Ej tillräcklig gammal !!!**

Olika definitioner ”elderly” in studier, tex
>65 år, >70 år, ganska liten grupp >80 år

- **Ej tillräcklig representativ !!!**

Äldre MEN utan komorbiditet (njursvikt,
KOL, förmaksflimmer, strokemmm)

Tilläggsbeh

**Kvarstående symptom vid
hjärtsvikt trots ACE hämmare och
 β -blokerare**

**Rekommenderas av
Socialstyrelsen, ESC, AHA, ACC**

Tilläggsbeh – **NÄR** ?

Otillräcklig hjärtsvikt behandling trots optimal doser med beta blockad och ACE hämmare

ACE hämmare intolerans

Beta blokerare intolerans

Hjärtsvikt och samtidigt hypertoni

Tilläggsbeh – HUR ?

4 Olika Val

ARB ?

Aldosteron hämmare ?

ARB Aldosteron hämmare

Aldosteron hämmare ARB

Hur gör Du i din klinisk vardag ?

Följ DU riktlinje ?

Gör Du Aktivt eller passivt ?

Vet DU att rätt strategin gör stor skillnad ?

Till exempel

- **Hypoton**
- **Hyperkalemin**
- **Njursvikt**
- **Bradykardi**
- **Biverkningar**
- **Dålig komplians**
- **....**

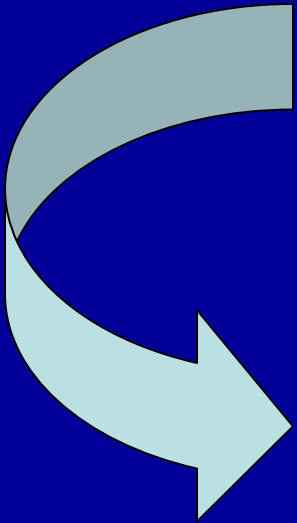
Hypoton

Symptomgivande ?

Onödigt för mycket diuretika ?

Andra kärldilaterande som kan sänka bltr ?

**Dags att se över
mediciner !**

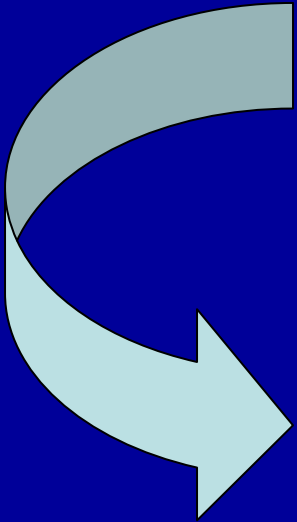
Hyperkalemin

Kalium-sparande diuretika ?

Njurtoxiska mediciner, tex NSAID ?

Kalium substitution ?

**Dags att se över
mediciner !**

Vad kan läkare göra ?

Rimlig uppföljning

**Läkare har delat
ansvar !!!**

Snabb åb efter 4-6 veckor för att utvärdera nystartade behandling med fokus på tidig response samt biverkningsprofile

6 mån Åb för att utvärdera behandlings effekt och utsikt

12 mån åb för att utvärdera behandling effekt och vidare planering

Års åb för en sedvanligt uppföljning

Extra åb

Vad kan läkare göra ?

God egenvård

**Läkare har delat
ansvar !!!**

Vad kan läkare göra ?

Informera

Betona

Informera

Betona

**Det viktigaste målet för hjärtsviktvard är
att förbättra överlevnad**

Fel !

**Pat:s välbefinnande är lika viktig som
överlevnad, till och med ännu viktigare
hos en subgrupp mycket äldre**

**Medicinsk behandling är avgörande för
prognosen ?**

Fel !

**Hjärtsvikt är en komplex. Pat:s egenvård,
följsamhet, socialt stöd mm är lika
avgörande**

Läkare bestämmer och SSK assisterar

Fel !

Den som sist träffat pat har mer att säga !

**Den som känner pat bättre har mer att
säga !**

**Den som kan hjärtsvikt bättre har mer att
säga !**

Läkare bestämmer och SSK assisterar

Fel !

Den som sist träffat pat har mer att säga !

**Den som känner pat bättre har mer att
säga !**

**Den som kan hjärtsvikt bättre har mer att
säga !**

Delat ansvar

Samspel

God Hjärtsviktvård !